Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Novinarski projekt – Uspješni ogledni primjeri djelovanja mladih u građanskom aktivizmu i građanskim udrugama u Hrvatskoj – 2. tekst – Pozitivni primjeri aktivizam mladih Roma u okviru građanskih udruga

Antun Brađašević · Saturday, September 14th, 2024

U prvom tekstu ovog serijala iznijeli smo prikaz djelovanja mladih u okviru brojnih udruga koje su okupljene u „Mrežu mladih Hrvatske“ i posebno njihov zanimljiv i vrlo proaktivan angažman u sferi političke participacije u javnom životu Hrvatske.

Mlade Romkinje i Romi u građanskim udrugama

Kada je riječ o sferi poštovanja ljudskih prava, mladima (ne samo u Hrvatskoj nego i diljem svijeta) svojstveno je to kako nerijetko žele u tome dati svoj doprinos i pokušati mijenjati svijet na bolje. U ovom tekstu bavimo se temom aktivizma mladih Roma koji su shvatili kako trebaju dati osobni doprinos očuvnju i jačanju vlastitith prava kada je riječ o njihovoj nacionalnoj pripadnosti, boji kože, tradiciji i ostalim posebnostima ili bolje rečeno različitostima, koje u civiliziranim i multietničkim društvoma ne bi trebale biti prepreke nego pozitivni socjalni kapital. U ovoj objavi posebno ćemo u tom kontekstu spomenuti „Romsku organizaciju mladih Hrvatske“, „Savez Roma Kali Sara“ i „Romski resursni centar“ iz Darde.

Romska organizacija mladih

U Slavonskom Brodu već izvjesno vrijeme uspješno djeluje Romska organizacija mladih Hrvatske. Jedan od njenih ključnih slogana je – Za društvo u kojemu mladi Romi imaju visoku participaciju u stvaranju politika za mlade i politika za Rome -. Onima koji poznaju romsku i problematiku mladih jasno je da je to dvostruko težak zadatak. Skoro svagdje uključivanje mladih u društveno političke aktivnosti i poticanje njihovog građanskog aktivizma ide teško i suočava se s niz problema i prepreka. Kada je u pitanju romska nacionalna manjina i njen pomladak, onda su te prepreke i problemi višestruki jer su umreženi i dodatno potencirani različitim oblicima

diskriminacija i marginalizacije, koji sustavno prate ovu nacionalnu manjinu. No upravo zato mnogi polažu nadu u mlade romske naraštaje i vjeruju da će se među njima iznjedriti aktivisti i lideri koji će svojom sve aktivnijom društvenom ulogom bitno doporinositi i promjeni i poboljšanju položaja romske nacionalne manjine. Kako se ta stremljenja razvijaju, koji su problemi i kako ih savladavati svojedobno sam razgovarao smo s dopredsjednikom Romske organizacije mladih Hrvatske, Senadom Sinišom Musićem, poznatim romskim aktivistom u civilnom sektoru koji godinama kroz različite projekte radi na edukaciji i osposbljavanju mladih Roma za njhovu aktivnu društvenu ulogu kako u njihovoj vlastitoj zajednici tako i na širem društvenom planu. Evo nekih važnih naglasaka.

Situacija je godinama ista odnosno nepromjenljiva. Mladi se u početku zaiteresiraju za građanski aktivizam, i tu bi možda moga biti upotrebljen i izraz „romski aktivizam“ jer je specifičan zbog njihovog problema isključenosti iz društvnih zbivanja (iz niza razloga, od stereotipa i predrasuda do oblika segregacije, nižeg stupnja obrazovanja, težih socijalnih uvjeta za život,…). Taj interes nažalost dosta kratko traje. Konstanta je podkapacitiranost romskog civilnog društva općenito, a dodatna specifičnost su mlade Romkinje i mladi Romi. Ti mladi su obrazovaniji i imaju veće potpencijale no ubrzo vide kako nemaju mogućnost napredovanja i ostvarivanje svojih karijera. Ipak tu se pojavljuje Romska organizacija mladih koja ih na različite načine ohrabruje, educira, uključuje i usmjerava. Posebno je značajna i činjenica što se kroz organizacije civilnog sreuštva i preko sistema manjinske samouprave mladi Romi mogu uključiti i afirmirati u političkom životu i boriti se za svoja prava u okviru lokalnih zajednica pa se njihov glas može čutui sve do Hrvatskog sabora. Tu je evidentna i potreba uključivanja mladih romskih lidera u političku participaciju jer već duže vremena u toj sferi dominiraju dobno starije osobe iz romske populacije koje teško ili gotovo nikako ne ukazuju povjerenje mladima. U sferi kultunog stvaralaštva Romska organizacija mladih ostvarila je vrlo zapažene projekte vezane uz kazalište i film, te su za svoj rad dobili i najviša državna priznanja ali još važnije je to što su na artikulirani i otvoreni način progovorili o problemima segregacije i stigmatizacije u hrvatskom društvu te tako „izvukli“ u javnost ono što se često „skriva pod tepihom“. Proteklih nekoliko godina u toj sferi kulturnog stvaralaštva postigli su više nego svih prethodnih desetljeća zajedno. Tu je posebno značajan i interakcija i suradnja sa Ministarstvom kulture RH i nizom uglednik institucija kulture u RH što bi svakako trebalo nastaviti i intenzivirati u budućnosti.

Romski resursni centar

Romska organizacija mladih ima primjerice potpisane ugovore o suradnji sa „Romskim resurasnim centrom“ iz Darde koji je već niz godina jedna od posebno aktivnih romskih udruga u Hrvatskoj, u zadnje vrijeme vrlo uspješna u realizaciji projekata finaniciranih EU-sredstvima. Jedan od njihovih najpoznatijih aktivista koje treba spomenuti je Jovica Radosavljević. U tom kontekstu treba spomenuti npr. sjajan projekt „Muzej osobne povijesti Roma“ ili pak „Ujedinjeni u različitosti“ gdje je bio

angažiran znatan broj mladih Romkinja i Roma ali i mladih iz većinske zajednice i pripadnika drugih nacionalnosti. Dakle i u Dardi ili bolje rečeno Baranji imamo izvrsne primjere provođenja projekata na promicanju ljudskih prava gdje mlade Romkinje i Romi imaju dominantnu ulogu. Za taj i takav angažman svojedobno su primili i priznanje svoje lokalne uprave i samouprave (gradova i županije). Mladi iz Romske populacije u spomenutoj sredini provodili su i neobičan projekt „Knjižnica alata“ što je u stvari bila posudionica alata za rad u vrtovima i okućnicama te tako promovirali i zdrav život, zaštitu okoliša. Mladi su uzeli i učešće u javnimr adovima na uređenju zapoštenih poljoprivrednih i drugih površina te si tako priskrbljivali i sredstva za život u današnjim uvjetima velike nezaposlenosti u ekonomski zaostalim ruralnim područjima. Mladi iz romske populacije, kroz rad u građanskim udrugama, u Dardi posebno su aktivni u segmentu zaštite kulturnog bogatstva Roma i očuvanju foklora. Oni organiziraju razne manifestacije tijekom godine i idu na gostovanja diljem Hrvatske i inozemstva gdje predstavljaju svoje kulturne resurse.

Savez Roma Kali Sara

U ovoj objavi o aktivnostima mladih iz romske zajednice u sferi građanskih udruga svakako treba apostrofirati i „Savez Roma Kali Sara“ i po mom osobnom mišljenju posebno onaj dio njihovog rada s mladima u medijima i klutirnom stvaralaštvu. O njima bi se moglo puno toga dobroga i lijepoga napisati, no evo samo ponešto.

Godinama su o problemima Roma govorili ljudi koji nisu iz romske zajednice, a zadnjih godina upravo zahvaljujući aktivnostima spomenutog Saveza situacija se popuno promijenila. Poslušajte njihov interenetski RADIO KALI SARA i barem jednu od emisija iz ciklusa „Perspektiva“. Treba pohvaliti vrhunski urednički tim kojeg predvodi vrhunska novinarka i njihova mentorica Maja Grubišić. U Romskom edukacijsko-kulturnom centru u Zagrebu kolegica Grubišić je glavna koordinatorica svih aktivnosti koje ponajprije okupljaju i osnažuju mlade ljude iz romske populacije ali dakako i druge zainteresirane osbe ne samo iz romske populacije. Za svega nekoliko godina u njihovom prostoru je održano i više značajnih međunarodnih događaja kojima je zajednički nazivnik –promocija ljudskih prava. Bilo bi nekorektno ne spomenuti podršku koju imaju od saborskog zastupnika Veljka Kajtazija i predsjednice Saveza Suzane Krčmar, no tu rado dolaze brojni uglednici iz političkog i javnog života RH od uglednih povjesničara, znanstvenika, akademika do političara. Mladi iz romske populacije kroz „Kali Saru“ su uključeni u obilježavanje Svjetskog dana kulturne raznolikosti, u aktivnosti Romskog memorijalnog centra u Uštici, oni daju doprinos obilježavanju Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve genocida u Drugom svjetskom ratu – Samudaripen, aktivni su u brojnim projektima koji su praćeni sredstvima EU a odnose se na edukaciju i promicanje ljudskih prava te afirmaciju kulturnih i povijesnih vrijednosti.

Umjesto zaključka

Mlade Rome je vrlo teško motivirati za aktivan društveni rad, angažman u civilnom ili čak političkom sektoru jer oni vrlo brzo shvate mnoga ograničenja i prepreke koje im stoje na putu. Ne samo one u širem društvu nego posebno i one u vlastitoj romskoj zajednici i okruženju. Nedostaju kapaciteti romskog civilnog društva, perspektiva, sigurnost, financiranje. Nedostaju obrazovni preduvjeti da se može kvalitetno raditi. Treba mijenjati temeljne pretpostavke i treba razvijati i ulagati u veći broj romskih organizacija koje bi onda mogle pružiti većem broju obrazovanih Roma i Romkinja neku profesionalnu sigurnost. Ne može se sve bazirati na volonterstvu. Profesionalni rad u civilnom sektoru pomogao bi da se jedan broj mladih Roma osposobi za odgovorne poslove u lokalnoj upravi, u javnoj upravi i na drugim mjestima, odakle će moći utjecati i mijenjati situacije. Pitanje je hoće li se nametnuti i pobijediti neki politički osobni interesi ili želja za dobrobiti budućih romskih generacija. Imamo pretpostavke i dobar Ustavni zakon i institucije (npr. sustav vijeća i predstavnika) i to treba početi koristi na pravi način.

Aktivizam mladih iz romske populacije u radu građanskih udruga u Hrvatskoj treba poticati i osnaživati jer su koristi za širu društvenu zajednicu, a pogotovo za njih, višestruke i dugoročne. U taj proces treba uključiti iskusne mentore iz raznih oblasti te te aktivnosti prilagoditi vremenu u kojem živimo (novim tehnologijama, informatizaciji, društvenim mrežama,…)

Autor: Antun Brađašević

Novinarski projekt – Uspješni ogledni primjeri djelovanja mladih u građanskom aktivizmu i građanskim udrugama u Hrvatskoj – financijski podržava Agencija za elektroničke medije sredstvima za 2024. godinu.

This entry was posted on Saturday, September 14th, 2024 at 12:22 pm and is filed under Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.